EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 11.8.2021.
COM(2021) 469 final

2021/0263 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kura Eiropas Savienības vārdā jāpieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības

(“Apvārsnis Eiropa”)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar ko nosaka nostāju, kura Savienības vārdā jāpieņem EEZ Apvienotajā komitejā saistībā ar paredzēto Apvienotās komitejas lēmuma pieņemšanu attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību konkrētās jomās, kas neietilpst četrās brīvībās

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. EEZ līgums

Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu ("EEZ līgums") garantē pilsoņiem un uzņēmējiem vienlīdzīgas tiesības un pienākumus iekšējā tirgū Eiropas Ekonomikas zonā. Ar to ir paredzēts visās 30 EEZ valstīs, tostarp ES dalībvalstīs, Norvēģijā, Islandē un Lihtenšteinā, ieviest ES tiesību aktus, kas reglamentē četras brīvības. Turklāt EEZ līgums attiecas uz sadarbību citās svarīgās jomās, piemēram, pētniecības un izstrādes, izglītības, sociālās politikas, vides, patērētāju aizsardzības, tūrisma un kultūras jomā, kuras kopā dēvē par horizontālās un papildu politikas jomām. Līgums stājās spēkā 1994. gada 1. janvārī. Eiropas Savienība kopā ar tās dalībvalstīm ir līguma puse.

2.2. EEZ Apvienotā komiteja

EEZ Apvienotā komiteja ir atbildīga par EEZ līguma pārvaldību. Tā ir forums viedokļu apmaiņai saistībā ar EEZ līguma darbību. Lēmumus pieņem, ievērojot konsensa principu. Saskaņā ar Lisabonas līgumu par EEZ jautājumu koordinēšanu no ES puses atbild Eiropas Ārējās darbības dienests.

2.3. Paredzētais EEZ Apvienotās komitejas akts

Sagaidāms, ka EEZ Apvienotā komiteja pieņems EEZ Apvienotās komitejas lēmumu ("paredzētais akts") par grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību konkrētās jomās, kas neietilpst četrās brīvībās.

Paredzētā akta mērķis ir paplašināt EEZ līguma Līgumslēdzēju pušu sadarbību nolūkā ietvert EEZ EBTA valstu dalību programmā "Apvārsnis Eiropa". Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/695 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulas (ES) Nr. 1290/2013 un (ES) Nr. 1291/2013[1], un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/819 (2021. gada 20. maijs) par Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtu (pārstrādāta redakcija)[2] tāpēc ir jāiekļauj EEZ līgumā.

Tā kā Lihtenšteina nav paudusi interesi par dalību programmā "Apvārsnis Eiropa", EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projekts attiecas tikai uz Norvēģiju un Islandi.

Saskaņā ar ES budžeta politiku dalība ES darbībās var notikt tikai tad, ja ir veikta attiecīga finanšu iemaksa. Tomēr maksājumu var veikt tad, kad ir pieņemts šis Padomes lēmuma projekts un EEZ EBTA valstīm ir iesniegts tam sekojošais Eiropas Komisijas sagatavotais ES aicinājums veikt iemaksas.

[1] OV L 170, 12.5.2021., 1. lpp.
[2] OV L 189, 28.5.2021., 61. lpp.

Tādēļ, lai aptvertu laikposmu no 2021. gada 1. janvāra līdz attiecīgā maksājuma saņemšanai, Apvienotās komitejas lēmuma projektu ar atpakaļejošu spēku piemēro no 2021. gada 1. janvāra. Lēmuma piemērošana ar atpakaļejošu spēku neietekmē attiecīgo personu tiesības un pienākumus, un tiek ievērots tiesiskās paļāvības princips.

Paredzētais akts būs pusēm saistošs saskaņā ar EEZ līguma 103. un 104. pantu.

3. NOSTĀJA, KAS JĀIEŅEM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Komisija iesniedz EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projektu, kas Padomei jāpieņem kā Savienības nostāja. Komisija cer pēc iespējas drīz iesniegt EEZ Apvienotajai komitejai minēto dokumentu.

Pievienotā EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projekta saturs un būtība pārsniedz to, ko var uzskatīt tikai par tehniskiem pielāgojumiem Padomes Regulas Nr. 2894/94 1. panta 3. punkta nozīmē. Tādējādi Savienības nostāju nosaka Padome.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka "*nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu*".

Jēdziens "*lēmumi ar juridiskām sekām*" ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kam nav saistoša spēka saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas "*var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu*"[3].

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

EEZ Apvienotā komiteja ir struktūra, kas izveidota ar līgumu, proti, ar EEZ līgumu. Akts, kuru EEZ Apvienotā komiteja ir aicināta pieņemt, ir lēmums ar juridiskām sekām. Paredzētais akts atbilstoši starptautiskajām tiesībām būs saistošs saskaņā ar EEZ līguma 103. un 104. pantu.

Paredzētais akts nepapildina un negroza nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu. Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts saistībā ar 1. panta 3. punktu Padomes Regulā Nr. 2894/94 par Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu īstenošanas kārtību.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Lēmumam, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā, kāds mērķis un saturs ir paredzētajam aktam, attiecībā uz kuru Savienības vārdā tiek ieņemta nostāja. Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti un viens no tiem ir atzīstams par galveno, bet otram ir pakārtota nozīme, tad

[3] Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

lēmums, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, kuru prasa galvenais jeb dominējošais mērķis vai komponents.

Paredzētajam aktam, ar ko vienlaikus vēlas sasniegt virkni mērķu vai kam ir vairāki komponenti, kuri ir nesaraujami saistīti un no kuriem neviens nav pakārtots otram, materiālajā juridiskajā pamatā lēmumam saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu būs izņēmuma kārtā jāietver dažādie atbilstīgie juridiskie pamati.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats saskan ar EEZ līgumā iekļaujamā ES tiesību akta materiālo juridisko pamatu.

Programma "Apvārsnis Eiropa" balstās uz LESD sadaļām "Rūpniecība" un "Pētniecība, tehnoloģijas attīstība un kosmoss" (173., 182., 183. un 188. pants).

Tādēļ ierosinātā lēmuma materiālajā juridiskajā pamatā ir šādi noteikumi: LESD 173. panta 3. punkts, 182. panta 1. punkts, 183. pants un 188. panta otrā daļa.

4.3. Secinājums

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 173. panta 3. punktam, 182. panta 1. punktam, 183. pantam un 188. panta otrajai daļai, to lasot saistībā ar LESD 218. panta 9. punktu un 1. panta 3. punktu Padomes Regulā Nr. 2894/94 par Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu īstenošanas kārtību.

5. IETEKME UZ BUDŽETU

Norvēģija un Islande sniedz finansiālu ieguldījumu Savienības budžetā. Precīza summa tiks noteikta saskaņā ar EEZ līguma noteikumiem, līdzko šis Padomes lēmuma projekts būs pieņemts.

6. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

Tā kā ar EEZ Apvienotās komitejas lēmumu tiks grozīts EEZ līguma 31. protokols par sadarbību konkrētās jomās, kas neietilpst četrās brīvībās, ir lietderīgi to pēc pieņemšanas publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

2021/0263 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kura Eiropas Savienības vārdā jāpieņem EEZ Apvienotajā komitejā attiecībā uz grozījumu EEZ līguma 31. protokolā par sadarbību īpašās jomās, kas nav četras pamatbrīvības

("Apvārsnis Eiropa")

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 173. panta 3. punktu, 182. panta 1. punktu, 183. pantu un 188. panta otro daļu, to lasot saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 2894/94 (1994. gada 28. novembris) par Eiropas Ekonomikas zonas līguma īstenošanas kārtību[4] un jo īpaši tās 1. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu[5] ("EEZ līgums") stājās spēkā 1994. gada 1. janvārī.

(2) Saskaņā ar EEZ līguma 98. pantu EEZ Apvienotā komiteja var cita starpā lemt par EEZ līguma 31. protokola, kurā ietverti noteikumi par sadarbību konkrētās jomās, kas neietilpst četrās brīvībās, grozīšanu.

(3) EEZ līgumā jāiekļauj Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/695[6].

(4) EEZ līgumā jāiekļauj Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/819[7].

(5) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza EEZ līguma 31. protokols (par sadarbību konkrētās jomās, kas neietilpst četrās brīvībās).

(6) Tāpēc Savienības nostājas EEZ Apvienotajā komitejā pamatā vajadzētu būt EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projektam, kas izklāstīts šā lēmuma pielikumā,

---

4 OV L 305, 30.11.1994., 6.–8. lpp.

5 OV L 1, 3.1.1994., 3. lpp.

6 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/695 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa", nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulas (ES) Nr. 1290/2013 un (ES) Nr. 1291/2013 (OV L 170, 12.5.2021., 1. lpp.).

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/819 (2021. gada 20. maijs) par Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtu (pārstrādāta redakcija) (OV L 189, 28.5.2021., 61. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostājas, kura Savienības vārdā ir jāpieņem EEZ Apvienotajā komitejā par ierosināto grozījumu EEZ līguma 31. protokolā (par sadarbību konkrētās jomās, kas neietilpst četrās brīvībās), pamatā ir EEZ Apvienotās komitejas lēmuma projekts, kas pievienots šim lēmumam.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs